

Analys...

ETT KOMPLEXT BEGREPP...

Analys – Ett rektorsperspektiv

Att dela upp...

Att arbeta med data (data i sig själv ger inga svar)

Analys av verksamheten – Varför?

När ledningen ser till att verksamhetens mål och dess processer följs upp, granskas, analyseras och utvärderas använder den det starkaste och bästa styrmedel den har till sitt förfogande. (SOU 2004:116)

Ett undersökande förhållningssätt (byggsten 3, se Fridas föreläsning)

Analytisk förmåga

Vilken förståelse behöver rektor utveckla?

Vilka kunskaper och förmågor behöver rektor utveckla?

...*tolka* mål och *analysera* resultat?

Vetenskaplighet

- Kvalitetsarbetet ska präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt och inte en vardagsförståelse
(Skolverket, Att granska och förbättra kvalitet)
- Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet
(Skollagen 1 kap, 5 §)

Bra analyser kräver bra data

Hur samlar man in ett bra underlag?

Vilka metoder skall man använda?

Kvantitativ metod

Se mönster, trender, jämföra

Generell data

Kvalitativ metod

Kvalitativ metod – Intervjuer, observationer etc

Upplevelser av...

Fyra dimensioner av kvalitetsarbete

---

1. Höjd – Skillnader i meritvärden, höga/låga, nationella prov vs. betyg inom en och samma grupp (skola, klass etc), vårdnadshavarnas upplevelse av delaktighet i verksamheten
2. Bredd – Mellan skolor, förskolor, klasser, arbetslag, mot rikssnitt etc.
3. Djup – Dela upp i än mindre enheter – pojkar/flickor, förväntade/faktiska resultat, variationer i resultat inom arbets-/ämneslag.
4. Tid – Jämför resultaten över tid

Men riktigt djup nås med hjälp av kvalitativ data för att förklara vad som finns bakom siffror och tabeller

(Ahlström, 2018)

Induktiva och deduktiva studier

Deduktiv – Utgår från en teori

Induktiv – Utgår från upptäckter in datamaterialet
(teorigenererande)

Ett exempel på hur en analys kan gå till

Exempel: Skolfrånvaro

Metod: Kvalitativ – Både induktiv och deduktiv (intervjuer med elever)

Att se både skogen och träden – Rektors analysförmåga i praktiken

Richard, T. Ahlström, B. Larsson, M. & Poromaa, P. (2023/24)

För att förstå frånvaro - Induktiv

Vid en induktiv ansats arbetar rektor med insamlad data explorativt och i själva analysarbetet skapas kategorier och teman

Att fånga vad det är i elevernas liv (i och utanför skolan) som leder till frånvaro.

Teman och teorier som analysarbetet leder till genereras direkt från det data som insamlats

För att förstå frånvaro - Induktiv

Exempel:

Vid genomlysning och bearbetning av intervjuerna kan rektor se att frågor som rör lärmiljön återkommer i intervjuerna vilka tillsammans skapar ett återkommande tema. Efter genomförd analys framträder tre teman som är både återkommande samt att eleverna ger uttryck för att dessa är av signifikant betydelse för elevers frånvaro. Dessa är:

1. Motivation
2. Lärmiljö
3. Psykosocial arbetsmiljö (mobbning/kränkningar)

Att främja skolnärvaro – Deduktiv ansats

Salutogent perspektiv

KASAM – Begriplighet,
hanterbarhet och
meningsfullhet

Ställa frågor baserat på dessa tre
dimensioner

Vad är det som gör att eleverna
faktiskt kommer till skolan och
vilka främjande faktorer finns för
att öka närvaron?

Att främja skolnärvaro – Deduktiv ansats

När intervjuerna är genomförda analyseras intervjuvaren från eleverna och de olika utsagorna kodas efter de centrala begreppen *begriplighet*, *hanterbarhet* och *meningsfullhet*.

Fram träder en komplex bild av hur dessa tre begrepp kan förklara skolnärvaro. Även om frågorna är kategoriserade utifrån KASAM:s tre ben måste data bearbetas då svaren kan röra sig över de förutbestämda tematiska gränserna.

Med hjälp av denna analys skapas en bild av vilka centrala aspekter från det salutogena förhållningssättet som är av särskild betydelse för att elever skall trivas och känna sig trygga i skolan

Analysen kan ligga till grund för en plan som syftar till att stärka de faktorer som påverkar närvaro och hur dessa kan stärkas i verksamheten.

Diskussion

Vilket dataunderlag är vanligast att ni använder?

Saknas data för att göra bra analyser? Om ja, vilken?

Vilka analytiska ansatser är vanligast i ert systematiska kvalitetsarbete

Vilka är inblandade i att genomföra analyser av verksamhetens resultat?